

**ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ, КВАЛИФИКАЦИЯ И ПРОДЪЛЖАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ – ВАРНА**

**ОДОБРИЛ,
ДИРЕКТОР:** _____
(доц. д-р В. Кюркчийска)

Катедра: **Науки за образованието**

ПРОГРАМА

**ЗА УСТЕН ИЗПИТ С НАЧАЛНИ УЧИТЕЛИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
ПЕТА ПРОФЕСИОНАЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН**

1. Нормативни държавни документи за учебното съдържание в I – IV клас

Учебен план; държавни образователни изисквания за учебно съдържание; учебни програми; учебници; учебни тетрадки и др.

2. Педагогически практики в обучението в начален етап на основна образователна степен

Технологични модели за организиране на формите на обучение; урокът като основна организационна форма; основни принципи и подходи в обучението; формиране на представи и понятия; формиране на умения и навици, компетентности; специфика на използваните методи, похвати и средства.

3. Педагогическото общуване в обучението

Психологическа характеристика на детето в начална училищна възраст; специфика на общуването в обучението по различните учебни дисциплини; прогнозиране на предстоящата комуникативна дейност в урока; индивидуализация и диференциация на образователно-възпитателния процес; приобщаване и обучение.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

I. Педагогика

1. Андреев, М. Процесът на обучението. Дидактика. София, 1996.
2. Василева, Е. Съвременното начално училище – реалност и предизвикателство. С., 2004.
3. Василева, Е. Урокът в началното училище. С., 2004.
4. Закон за предучилищното и училищното образование. Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015.
5. Колишев, Н. Теория на педагогическите умения на учителите. С., Захарий Стоянов. 2017.
6. Кюркчийска, В. Приобщаващото образование – предизвикателство за началния учител, Университетско издателство „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2017;
7. Наредба на МОН за приобщаващото образование Обн. - ДВ, бр. 86 от 27.10.2017
8. Ризов, Ил. и М. Минчева-Ризова. Да играем заедно. 100 игри за развитие на личностни и социални умения. Варна, 2018

II. Методика на обучението по български език и литература

1. Георгиева, М., Р. Йовева, Ст. Здравкова. Обучението по български език и литература в началното училище., Шумен, 2013.
2. Георгиева, М., Е. Добрева. Писмените ученически текстове. Първа част: репродуктивни текстове., Шумен, 2002.
3. Георгиева, М., Ив. Савова. Писмените ученически текстове. Втора част: съчинения., Шумен, 2003.
4. Георгиев, Л. За обучението по български език и литература в началното училище. София, 1997.
5. Георгиева, М. Обучението по български език в условията на билингвизъм, Шумен, 2004.
6. Йорданова, Д. Възможности за приложение на интерактивните методи при работа с художествен текст чрез обучението по литература (1.-4. клас). - Педагогически алманах, 2019.
7. Йорданова, Д. и др. Развитие на четивна грамотност на ученици чрез работа с художествен текст. В. Търново, 2018.
8. Йочева, К. Дизайн в оgramотвяването. Университетско издателство, Шумен, 2016
9. Кюркчийска, В. Информационните технологии в обучението по български език и литература в 1. – 4. клас. Шумен: УИ „Епископ К. Преславски”, 2017.
10. Прои, В. Я. Морфология на приказката. София, 1995.
11. Танкова, Р. Моделиране на текст., Пловдив, 2001.
12. Учебни програми по български език и литература за начален етап на основна образователна степен: <https://www.mon.bg/bg/28>

III. Методика на обучението по математика

1. Алексиева, К. Ръководство за семинарни и практически упражнения по методика на обучението по математика в началните класове. УИ "Епископ Константин Преславски", Шумен, 2019.

2. Вълкова, Т. Методика на обучението по математика в началните класове (Частни методики). Варна, 2011.
3. Вълкова, Т. Урочното планиране по математика (I – IV клас). Варна, 2012.
4. Върбанова, М. Методика на обучението по математика в началните класове. В. Търново, 2000.
5. Ганчев, Ив. и др. Математика. Учебник за институтите за подготовка на начални учители. София, 1979.
6. Георгиева, М. Общи проблеми на методиката на обучението по математика в началните класове. В. Търново, 2001.
7. Маджаров, Ал. и др. Методика на обучението по математика в началните класове. Шумен, 1997.
8. Маджаров, Ал. и др. Общи проблеми на методиката на обучението по математика в началното училище, I ч., София, 1994.
9. Маджаров, Ал. и др. Дидактико-методически технологии в обучението по математика в началните класове, II ч., София, 1994.
10. Минчева, Ив. Методика на обучението по математика в началните класове – частна методика. В. Търново, 2003.
11. Новакова, З. Методика на обучението по математика в началните класове. С., 2004.
12. Петров, Д. Математика за начални учители. В. Търново, 1998.

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

За придобиване на пета професионално-квалификационна степен учителят следва да покаже и защити овладените от него основни професионални умения за организация и осъществяване на образователния процес в I – IV клас.

Устният изпит се провежда под формата на интервю, като предложената програма служи за ориентир при подготовката на кандидата.

Всеки кандидат изтегля на лотариен принцип темите на два урока. Единият е по български език и литература, а другият по математика.

В изложението си учителят представя своите методически решения: мотивира структурата на урока, използваните учебни методи и похвати; организацията на дейността на учениците и пр. Кандидатът може да ползва осигурените от него учебници, учебни тетрадки, книги за учителя и други източници.

При оценяване на кандидата се вземат предвид както доказаните умения за обосновка на методическите решения, така и езиковата култура на учителя (т.е. уменията му за устна комуникация и владеенето на книжовния български език). Оценката се оформя с точност до 0,50.